

M12 | Mondgezondheid, infectiepreventie en ethiek

Veilig en verantwoord handelen

1. Publieke gezondheid begrijpen

De invloed van mondgezondheid op individuen en de samenleving herkennen.

2. Veilige praktijkprocessen herkennen

Infectiepreventie en hygiënisch werken als basis voor veilige en kwalitatieve zorg toepassen.

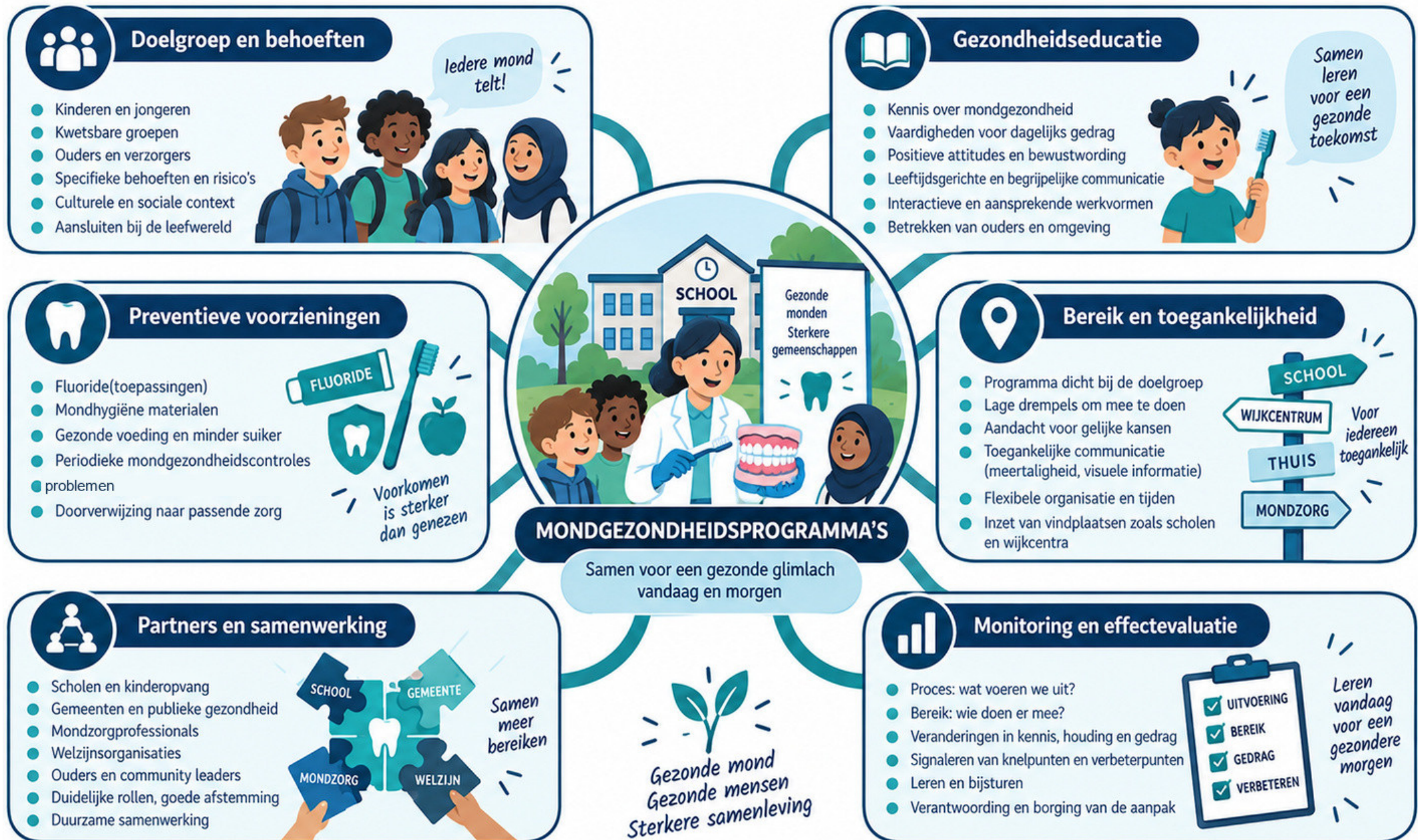

3. Professionele verantwoordelijkheid verbinden

Ethische afwegingen, wet- en regelgeving en professionele normen integreren in het dagelijks handelen.

MINDMAP 203 | Mondgezondheidsprogramma's

Handhygiëne

Schoon begint bij jou

- ✓ Reinig en desinfecteer handen op de juiste momenten (5 momenten WHO).
- ✓ Zichtbaar schone handen, korte nagels, geen sieraden.
- ✓ Gebruik handalcohol (min. 70% alcohol).
- ✓ Handschoenen vervangen, daarna handhygiëne.
- ✓ Handverzorging voorkomt huidproblemen.

Schone handen sterke zorg

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Bescherming voor jou en de patiënt

- ✓ Draag een mondneusmasker volgens indicatie (type II of IIR bij spatrisico).
- ✓ Draag een bril of faceshield bij risico op spatten.
- ✓ Gebruik handschoenen en wissel tijdig.
- ✓ Draag een patiëntgebonden schort bij risicovolle handelingen en vervang bij contaminatie.
- ✓ Kies PBM passend bij de handeling en het risico.

Goed beschermd met vertrouwen

Patiëntgebonden werkwijze

Elke patiënt een schone start

- ✓ Werk volgens een vaste, hygiënische routine per patiënt.
- ✓ Gebruik schone materialen en een schone werkplek.
- ✓ Minimaliseer aerosolen waar mogelijk (bijv. rubberdam, afzuiging).
- ✓ Ruim direct na de behandeling op volgens protocol.
- ✓ Houd rekening met bijzonder infectierisico's (bijv. BMR).

Nieuwe patiënt schone omgeving

Reiniging en desinfectie

Een schone omgeving, elke dag

- ✓ Reinig en desinfecteer contactoppervlakken tussen patiënten (unit, lamp, stoel, etc.).
- ✓ Gebruik middelen die geschikt en toegelaten zijn voor de toepassing.
- ✓ Houd de werkplek, sanitair en veelvuldig aangeraakte oppervlakken schoon.
- ✓ Volg instructies van de fabrikant en de praktijkprotocollen.
- ✓ Zorg voor een schone en overzichtelijke werkomgeving.

Schoon vandaag een veilige morgen

Veilige instrumentenstroom

Schoon van behandeling tot gebruik

- ✓ Gebruik bij voorkeur disposable materialen waar mogelijk.
- ✓ Hanteer een duidelijke scheiding tussen vuile en schone stroming.
- ✓ Verwerk gebruikte instrumenten volgens de praktijkprotocollen.
- ✓ Controleer verpakkingen op integriteit en houdbaarheid.
- ✓ Sla steriele instrumenten schoon, droog en gesloten op.

Van vuil naar veilig

Teamtraining en protocollen

Kennis vandaag, veilige zorg morgen

- ✓ Werk volgens actuele KNMT-richtlijnen en praktijkprotocollen.
- ✓ Zorg voor periodieke scholing en vaardigheidstraining.
- ✓ Bespreek incidenten en leer als team.
- ✓ Houd protocollen actueel en voor iedereen toegankelijk.
- ✓ Stel elkaar aan op naleving en geef het goede voorbeeld.

Samen blijven we scherp

Infectiepreventie en handhygiëne

Voor patiënt, team en een veilige werkomgeving

SCHOON • VEILIG • SAMEN

Sterilisatie van instrumenten

VEILIG • SCHOON • BETROUWBAAR
VOOR ELKE PATIËNT

01

Scheiding schoon/vuil

VOORKOM CONTAMINATIE

- Direct na gebruik instrumenten separeren
- Vuil en schoon strikt gescheiden houden
- Veilig en gesloten transport naar reinigingsruimte

02

Reiniging

VERWIJDER VERVUILING

- Instrumenten reinigen (handmatig of machinaal)
- Organisch materiaal verwijderen
- Spoelen en drogen
- Geschikt reinigingsmiddel gebruiken

GEBRUIKTE SET

Na behandeling

REINIGING

Schoonmaken

INSPECTIE

Controleren en onderhouden

VERPAKKING

Klaar voor sterilisatie

STERILISATIE

Geverifieerd proces

OPSLAG

Steriel bewaren

03

Inspectie en onderhoud

VEILIG EN FUNCTIONEEL

- Instrumenten visueel inspecteren op reinheid en beschadigingen
- Functioneren controleren
- Indien nodig onderhouden en losse onderdelen monteren
- Niet-conforme instrumenten apart houden

04

Verpakking

BESCHERM STERILITEIT

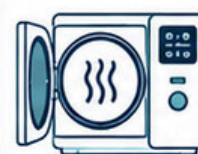

- Schone en droge instrumenten verpakken in geschikte sterilisatieverpakking
- Verpakking correct sluiten en labelen
- Zorg voor een goede indeling en voldoende ruimte voor sterilisatiemiddel

05

Sterilisatiecyclus en controle

GEVALIDEERD EN GECONTROLEERD

- Verpakte instrumenten steriliseren in een gevalideerd proces
- Procesparameters worden automatisch gecontroleerd
- Controleer procesresultaat (bijv. indicatoren)
- Alleen vrijgeven bij goedkeuring

06

Opslag en traceerbaarheid

STERIEL TOT GEBRUIK

- Steriele instrumenten droog, stoffvrij en gesloten bewaren
- Houdbaarheid bewaken en regelmatig controleren
- Traceerbaarheid vastleggen (bijv. batchregistratie)
- Eerste in, eerste uit hanteren

1 Afvalstroom identificeren

Wat is het en waar komt het vandaan?

- ✓ Herken de afvalstroom tijdens de behandeling of opruimen.
- ✓ Bepaal het type afval aan de hand van de kenmerken.
- ✓ Gebruik de juiste afvalcontainer in de behandelkamer.
- ✓ Twijfel? Overleg met een collega en raadpleeg de lokale procedure.

Goed scheiden begint bij herkennen.

3 Besmet materiaal

Materiaal met bloed, speeksel of andere lichaamsvloeistoffen.

- ✓ Denk aan gaas, watten, afzuigslangen, wegwerphandschoenen en patiëntenschorten.
- ✓ Deponeer in de daarvoor bestemde besmet-afvalcontainer.
- ✓ Zorg dat de verpakking goed gesloten blijft.
- ✓ Volg de lokale procedure bij twijfel over de indeling.

Voorkom verspreiding van infecties.

5 Veilige opslag en afvoer

Van behandelkamer tot definitieve verwerking.

- ✓ Sluit containers correct en tijdig.
- ✓ Sla afval veilig en volgens de lokale procedure op in de daarvoor bestemde ruimte.
- ✓ Zorg voor een schone en toegankelijke opslagplaats.
- ✓ Laat afvoer en verwerking uitvoeren door een gekwalificeerde inzamelaar, volgens de lokale procedure.

Veilig van hier tot de eindverwerking.

Goede zorg begint ook na de behandeling

Medisch afval in de mondzorg

Samen voor een veilige, schone en duurzame praktijk

De juiste plek voor elk type afval

OdontoMaps
KENNIS MAAKT MONDZORG STERKER

2 Scherp afval

Prik- en snijgevaar.

- ✓ Denk aan gebruikte naalden, scalpelmesjes, endodontische vijlen en broken instruments.
- ✓ Deponeer direct na gebruik in een naaldcontainer.
- ✓ Niet recappen, buigen of verwijderen.
- ✓ Vervang de container tijdig en sluit deze volgens de lokale procedure.

Voorkom prikincidenten.

4 Chemisch of bijzonder afval

Stoffen die schadelijk kunnen zijn voor mens en milieu.

- ✓ Denk aan (kwik)amalgam, ontwikkelaar en fixeer, desinfectiemiddelen en andere chemische resten.
- ✓ Gebruik de daarvoor bestemde, duidelijk gelabelde container.
- ✓ Houd verschillende stromen gescheiden.
- ✓ Volg de lokale procedure voor opslag en afvoer.

Zorg voor een veilige en milieuvriendelijke verwerking.

6 Registratie en lokale regels

Volgens de procedure van jouw praktijk.

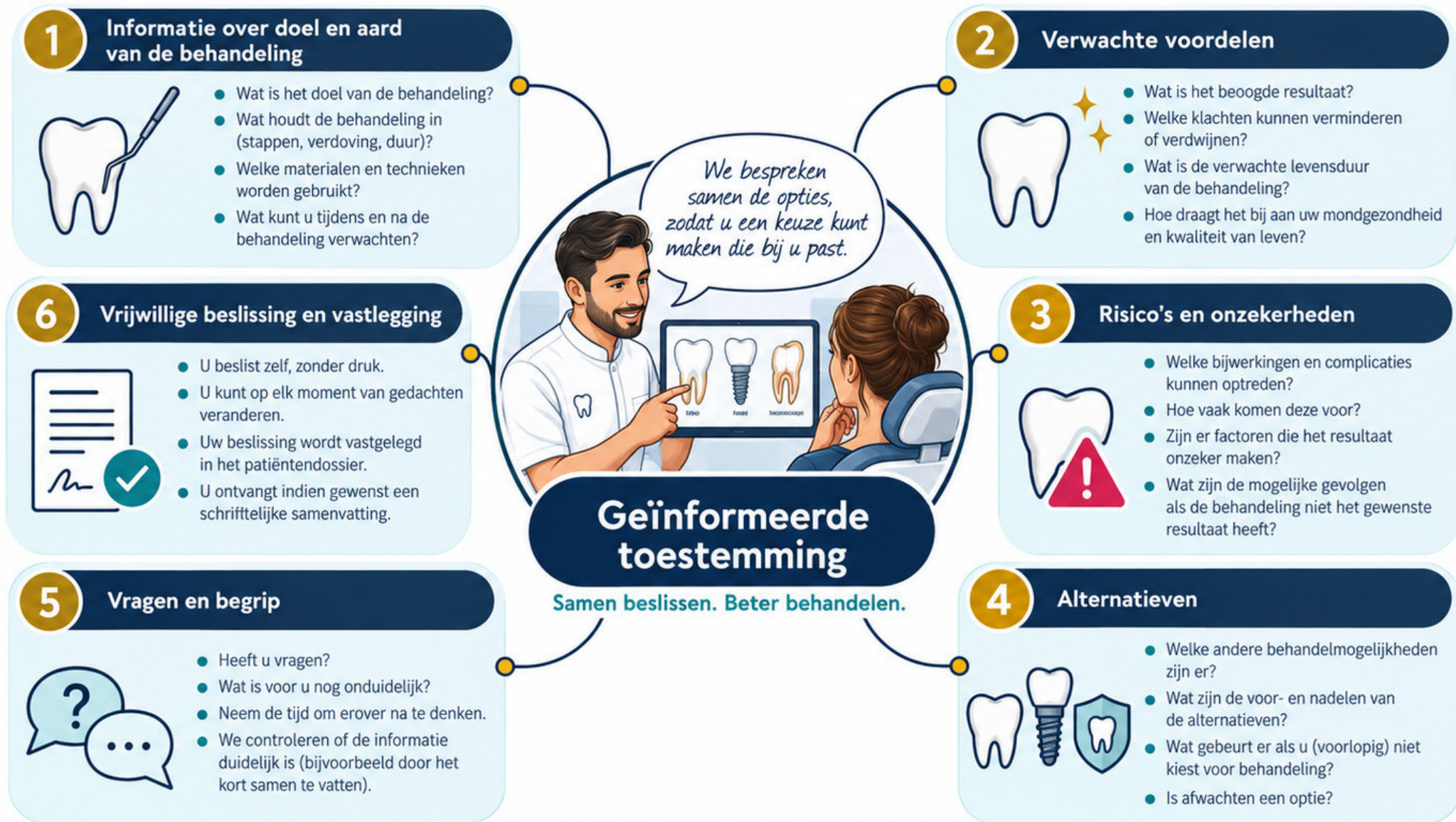
- ✓ Volg de lokale procedure van de praktijk en eventuele aanvullende afspraken.
- ✓ Registreer afvalstromen indien dit lokaal vereist is.
- ✓ Zorg dat alle teamleden op de hoogte zijn van de werkwijze.
- ✓ Bij vragen of wijzigingen: raadpleeg de verantwoordelijke binnen de praktijk.

Volg altijd de geldende lokale procedures.

Een goed gesprek
voor een gezonde lach

MINDMAP 210 | Professionele verantwoordelijkheid

1

Handelen binnen deskundigheid

Ken je eigen kennis en vaardigheden

Werk volgens protocollen en richtlijnen

Weet wanneer je grenzen bereikt zijn

Schakel tijdig een collega in of verwijst door

2

Patiëntveiligheid

Zorg voor een veilige behandelomgeving

Werk systematisch en controleer

Betrek de patiënt en geef duidelijke informatie

Signaleer en voorkom risico's

3

Samenwerken en verwijzen

Werk samen in het mondzorgteam

Communiceer duidelijk en respectvol

Verwijs tijdig en doelgericht

Zorg voor een goede overdracht en follow-up

4

Kwaliteit en bijscholing

Werk volgens actuele inzichten en richtlijnen

Houd je kennis en vaardigheden op peil

Reflecteer op je eigen handelen

Streef naar continue verbetering

5

Aanspreekbaarheid en melden

Wees open en aanspreekbaar

Bespreek fouten en near misses

Meld incidenten volgens de praktijkafspraken

Leer van wat is gebeurd

6

Vertrouwelijkheid en professionele grenzen

Ga zorgvuldig om met patiëntinformatie

Respecteer de privacy van de patiënt

Houd een professionele relatie

Wees alert op persoonlijke grenzen en belangenverstrengeling

1

Publieke preventie

Een gezonde mond in een gezonde samenleving

- Voorkomen van mondziekten door gezonde leefstijl en risicobeperking
- Voorlichting en vroegsignalering
- Kwetsbare groepen extra aandacht
- Bijdragen aan gelijke kansen op mondgezondheid
- Samenwerking met zorg en maatschappij

Integratiekaart mondgezondheid, infectiepreventie en ethiek

*Samen voor een gezonde mond,
vandaag en morgen*

2

Veilige werkwijze

Systematisch, schoon en doordacht

- Werken volgens richtlijnen en protocollen
- Risico's herkennen en beheersen
- Schone en veilige werkomgeving
- Juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) gebruiken
- Incidenten melden en ervan leren
- Continu verbeteren van kwaliteit en veiligheid

3

Handhygiëne en instrumenten

Kleine handelingen, groot verschil

- Handhygiëne op de juiste momenten
- Correct gebruik van handschoenen
- Reiniging, desinfectie en sterilisatie van instrumenten
- Schoon-werk-vuilroute en juiste opslag
- Voorkomen van kruisbesmetting
- Werken volgens de geldende richtlijnen

4

Patiëntcommunicatie

Duidelijk, respectvol en op maat

- In begrijpelijke taal uitleg geven
- Luisteren naar wensen, zorgen en mogelijkheden
- Aandacht voor culturele, sociale en individuele verschillen
- Motiveren tot gezond gedrag
- Samen beslissen en vertrouwen opbouwen

5

Toestemming en dossier

Transparant, zorgvuldig en vertrouwelijk

- Heldere informatie over behandeling, risico's en alternatieven
- Vrije en weloverwogen toestemming
- Deskundige en actuele dossiervoering
- Privacy en vertrouwelijkheid waarborgen
- Alleen relevante en noodzakelijke gegevens
- Dossier als basis voor goede en veilige zorgcontinuïteit

KENNIS + VAARDIGHEDEN + HOUDING

**VEILIGE, EVIDENCE-BASED
EN ETHISCHE MONDZORG
VOOR IEDEREEN**

6

Professionele verantwoordelijkheid

Integer, reflectief en betrokken

- Handelen in het belang van de patiënt
- Ethisch afwegen en respecteren van autonomie
- Aandacht voor rechtvaardigheid en gelijke zorg
- Grenzen van je eigen deskundigheid herkennen
- Blijven leren en reflecteren
- Samenwerken en verantwoording nemen

